

STIMULEER EN BEGELEID TOEPASSING VAN INHOUDELIJKE EN TALIGE KENNIS (TAALSTEUN T.B.V. PRODUCTIE)

Toepassing en oefening: cruciaal in leren

In ieder leerproces is het essentieel dat leerlingen gelegenheid krijgen om de kennis die zij ontwikkelen toe te passen. In CLIL-onderwijs betekent dat dat er ruimte moet zijn voor oefening met de aangeboden inhoud én taal. Het toepassen van kennis moet bovendien vormkrijgen in lesactiviteiten die betekenisvol zijn voor leerlingen: activiteiten waarin ze de kennis die ze hebben opgedaan op nieuwe manieren en in nieuwe situaties kunnen inzetten en die hen helpen bij het behalen van de vak- en taalleerdoelen.

Abstracte begrippen verbinden aan concrete ervaringen

Voor de ontwikkeling van inhoudelijke kennis is het belangrijk dat leerlingen abstracte vakinhoudelijke concepten kunnen verbinden aan concrete ervaringen. Dat kan bijvoorbeeld door leerlingen activiteiten te laten uitvoeren waarin ze werken met **tastbare objecten en procedures**. Denk bijvoorbeeld aan het rekenen met legoblokjes. Een voordeel van dit soort activiteiten is dat ze de talige belasting voor leerlingen verlagen. Op die manier kunnen ook beginnende leiders of kinderen die nog minder vaardig zijn in de doeltaal toepassen wat ze geleerd hebben.

Hoe doe je dat dan, stimuleren en begeleiden van kennistoepassing? Bijvoorbeeld:

Zet hands-on activiteiten in, zoals proefjes bij N&T of het maken van een menselijke tijdlijn bij geschiedenis

Laat leerlingen over vakinhoud spreken en/of schrijven en geef ze daarbij een spreek- of schrijfkader, bijv. in de vorm van relevante vraag-antwoordpatronen zoals 'Why? Because...'

Probeer verschillende taalvaardigheden aan te doen (lezen, luisteren, spreken, schrijven) en bouw daarbij op van losse woorden, via meer uitgebreide gesproken taaluitingen, naar schriftelijke kennistoepassing

Analyseer met leerlingen een voorbeeld van een opdrachtuitwerking voordat ze zelf aan de slag gaan met die opdracht; wat zijn sterke of juist minder sterke punten van dat voorbeeld?

Vraag leerlingen om herformulering, precisering, uitbreiding ('*pushed output*') om zo hun concept- en taalontwikkeling te stimuleren

Oefenen met en in taal

Wanneer je leerlingen hun taalkennis laat toepassen in discussies, schrijfopdrachten, conceptmaps, et cetera stimuleer je daarmee zowel hun taalontwikkeling als hun inhoudelijk leerproces. Om een nieuwe taal te kunnen leren, is ruime gelegenheid tot **taalproductie** namelijk essentieel. Dit soort talige activiteiten helpen bovendien hun vakinhoudelijke kennisontwikkeling vooruit: wanneer leerlingen bijvoorbeeld de relatie tussen twee vakconcepten aan elkaar moeten uitleggen, moeten ze hun gedachten en redeneringen heel concreet maken en scherpen ze tegelijkertijd hun eigen begrip aan van hoe die relatie in elkaar steekt. Het is belangrijk om leerlingen bij dit soort uitdagende talige toepassingstaken voldoende **taalsteun** te bieden en **feedback** te geven op zowel talige als inhoudelijke aspecten.

Meer weten? Zie:

Beuning, C.G. van, Rutgers, D., & Graaff, R. de (2021).

CLIL in het basisonderwijs: Versterking van zaakvakdidactiek door focus op taal. Inhoudelijke

eindrapportage Kortlopend Praktijkonderzoek NRO (40.5.18500.028). Utrecht: Hogeschool Utrecht.

